

SVEČENIKOV

ZBORNIK

SVET PAVLA

JANUAR

GORICA 1928

ŠTEV. 1

Priporočamo častiti duhovščini
RESTAURANT
„PRI TREH KRONAH“
 (Lastnik Anton Malnč)

GORICA, VIA CARDUCCI ŠT. 10

Izvrstna kuhinja,
 vipavska, briška,
 in kraška vina.

Točna in domača postrežba.

S. HNATYSZYN

CVETLIČARNA
GORICA
 Piazza della Vittoria N. 6

Sveže cvetlice, poročni
 šopki in mrtvaški venci.

Naša
 zavarovalnica

L' Union

se nahaja v Gorici
 ulica Barzellini 2.

A. RAVNIK.

Katoliška knjigarna

je založila podobice za pobožnost 9 prvih petkov. Prodajajo se na drobno po 20 stotink. — Cena za 50 izvodov lir 7.50. Podobice z besedilom so tiskane na 3 stranicah v mali obliki za molitvenik. — Izgledajo tako kakor nam kaže tu naslednji obrazec:

Velika obljuba presv. Srca Jezusovega sv. M. M. Alakok.

„Obljubljam ti v prevelikem usmiljenju svojega Srca, da bo moja vse-mogočna ljubezen tistim, ki bodo devet prvih petkov v mesecu zaporedoma prejeli sv. obhajilo, podelila milost končne spokornosti; le-ti ne bodo umrli v moji nemilosti in ne brez sv. zakramentov: moje Srce jim bo varno zavetje zadnji čas“.

Pogoji:

1. Prejeti sv. obhajilo devetkrat.
2. Na dan prvega petka v mesecu.
3. Devetkrat zaporedoma.
4. Vredno — v milosti božji.

Namen:

„V zadoščenje presv. Srcu Jezusovemu, za nehvaležnost ljudi in za njegovo zapuščenost v sv. hostiji“.

Podpisan.....

sem opravil..... pobožnost 9 prvih petkov v zadoščenje presv. Srcu Jezusovemu in sem prejel sv. obhajilo:

1. Prvi petek meseca:
2. „ „ „
3. „ „ „
4. „ „ „
5. „ „ „
6. „ „ „
7. „ „ „
8. „ „ „
9. „ „ „

Danes.....

sem končal..... in mirno in trdno pričakujem, da bo Srce Jezusovo ostalo zvesto svoji veliki obljubi.

Podpis:

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

Janko Žagar:

Dušnopastirska skrb za fante.

Kako priti našim fantom¹⁾ do srca, kako jim dati smisla za vero in življenje po veri, kako jih pridobiti za Kristusa in Cerkev, to vprašanje je načel Kraševce v našem glasilu. Naj se oglasi še njegov mejaš, da počasi razpihamo pepel nad žerjavico in spoznamo, da je vprašanje nujno in je vsako odlašanje rešitve v veliko škodo naši bližnji in daljni bodočnosti. Na osatu ne boš bral dobrega sadu! Slab fant — slab mož — slab gospodar — slaba družina, slabi fantje — slabi očetje — slaba župnija — občina in družba. Naj se trudi za vzgojo deklet, ko jih pa en slab fant v slabo potegne kar pet?

Vem, da moja razmišljanja ne bodo nič novega, a dolžan sem odzvati se povabilu sobrata urednika, in naj bodo vsaj povod, da sobratje povedo svoje misli in načrte za pastorcijo naše moške mladine. Veliko skušenj imajo mnogi sobratje in škodo, če bi o njih ne spregovorili v Zborniku vsem duhovnikom v svet, pogum in tolažbo.

I. Bolezen.

Pravični živi iz vere, a prav v veri hira naša moška mladina kar na debelo. So fantje, ki je njih vera močna, razumna in je tudi njih življenje zgledno, uravnano po postavi Gospodovi, a reči moramo, da večina naših fantov nadnaravno le životari. Redko so posejani

¹⁾ Predlagal bi, da rabimo nasplošno izraz fant in ne mladenič. Kdor je poskušal z obema »naslovoma«, bo vedel iz izkušnje, da hočejo biti fantje le fantje in gredo »mladeniči« s prižnice ali v družbi kar mimo ušes. Sicer pa: omnia probate, quod bonum, tenete!

vzorni katoliški fantje, ki so obenem razumni, značajni in apostolski²⁾. Za hvaljen Gospod! Za zgled so vrstnikom in v upanje in pomoč pastirjem. Kjer so vsaj trije ali štirje v župniji, lahko bo vsaj misliti na misijonske odbore, apostolstvo mož, fantovsko kongregacijo in vse akcije, ki so tako potrebne in jih prevzvišeni vladika priporoča.

Kdaj bo moška mladina na splošno verna, zdrava, močna? — Ugotovimo najprej bolezen, da bomo mogli izbirati in poskušati zdravila za bolnike hic et nunc in bomo mogli preprečiti kar največ bolezni za tiste, ki so z eno nogo že iz šole in jih bodo imeli kmalu za fante.

Če hočeš imeti pred sabo vso duhovno bolezen naše mladine sploh in fantov še posebej, poglej kar zapovedi božje in cerkvene in fanta, kako jih spoznava in po njih življenje uravnava.

Veruj, upaj, ljubi! pravi zapoved in še pristavlja za ljubezen: iz vsega srca, iz vse duše, iz vse moči. Kako mnogi fantje se za versko izobrazbo prav nič ne zanimajo in so pred njimi večnostne misli: Bog, duša, posmrtnost, večnost bolj medle kakor so bile v šolskih letih. Ko sem bil otrok, sem govoril po otročje, umel po otročje, mislil po otročje; kar sem pa mož, sem opustil, kar je bilo otročjega (I Kor. 13, 11), je dejal apostol, ki je tako občutil razliko med mišljenjem, umevanjem in govorjenjem otroka in moža, da je to razliko postavil za primero med spoznavanjem Boga (in nadnaravnega sploh) na tem svetu in gledanjem od obličja v obličje na onem. Koliko fantov je, ki so pustili vero in znanje in molitev otroških let, a jih niso nadomestili z vero in znanjem in molitvijo, ki pristojna fantu, možu. Kakšna

²⁾ Ni povsod enako. Nekatere župnije imajo veliko dobrih fantov, a mnoge komaj na vsaka cerkvena vrata dva.

vrzel, kakšna praznота se pojavi i v razumu i v duši. Kakor da je ugasnila velika luč in se je odprlo brezdno teme, kakor da je ugasnil ogenj in je v duši mraz in je zgínila ljubezen za najvišje, najlepše, najbolj vredno vse ljubezni. Surogovatov išče taka duša, ki ne more biti srečna, če ne ljubi, ker je za ljubezen ustvarjena. Tako vstajajo pred dušo maliki in fant pred nje poklekne.

Ogenj je prinesel Gospod na zemljo in kaj drugega hoče, kakor da gori — a v dušah mnogih fantov še dima ni, še iskra ni ukresana.

Kako so mnogi nevedni. Pred poroko ta in oni prinese na dan svojo tabulo raso. Kaj ve o Bogu, o Kristusu, o Cerkvi, o namenu zakona in njega dolžnostih? Za katekizem ima posmeh, verske ali vzgojne čitanke nima, pred pridigo pa beži Marko, da ne čuješ! In vendar ie vera iz poslušanja božje besede, ki jo spremlja milost. Če ni vere, korenine, kie naj bo ljubezen — cvetje in sad!

Če bi fantje kleli samo naše hudiče, pa so mnogi šli po najhujši smrad in gnojnico k sosedom. Najčistejšo, Brezmadežno kolnejo, kako naj bo v njih smisel za krepost, za čistost. Kako naj spoštujejo ženo, mladenko, če jim Brezgrešna ni za zgled, za spoštovanje.

Nedeljska maša. Mnogim je predolga. Tako iz navade pridejo kakor cestnarji pri vratih pozimi, kakor sejmarji pred cerkvijo poleti so nekateri. Na zimo zveš, da je na koru vse natlačeno, pevci nimajo prostora, cerkovnik ne more s pušico blizu. Odkod ti novi gostje. Poléti so postajali pred cerkvijo ali se celo potepajo, a mraz in sneg sta jih prisilila pod streho in tedaj so se zatekli na kor, ker se v cerkvi ne spoznajo. Kaj mar takim liturgična barva mašnega plašča, kaj jim mar število sveč ali celo Sanctissimum. — Brez mašne knjižice, brez rožnega venca. V gozd vzame sekiró in koso na travnik, v gostilno denar in žlícó k skledi, k službi božji gre brez orodja in brez misli. Vedenje v cerkvi! Muhe štejejo po zidu, krila spenjajo deskletom, češnjave koščice jim mečejo za

vrat, zgodilo se je v nekem večjem kraju da so taki fantje med službo božjo brali Čuka na palci in celo cigarete kadili. — Zadosti! Gospod pa je rekel: Moja hiša je hiša molitve! Mozes, sezuj čevlje!

Kako mnogi fantje sploh k sv. maši ne pridejo. Dokler hodijo v ponavljalno šolo še, a potem jih vedno bolj pogrešaš v cerkvi. Žalosten si, ko vidiš, koliko jih vežba za predvojaške vaje; če bi vsi ti v cerkev hodili. Še to se je zgodilo! Župnik in instruktor za predvojaške vaje sta se zmenila, da bodo vežbali popoldne, da ne bodo fantje brez sv. maše, popoldne pa imajo tako lep čas in »vsaj popivali ne bodo« je pripomnil instruktor, »že itak preveč posedajo po gostilnah«. A glej! Bili so med fanti, bodočimi vojaki, izvržki, ki so bili modrejši od otrok luči in so imeli v žboru rekrutov glavno besedo ter so predlagali in prosili, naj bodo vojaške vaje od 8.—11h dopoldne, kdor hoče k maši, da naj gre k prvi. Res je, da sta v fari 2 sv. maši, a mnogi imajo doma delo z živino, mnogi imajo daleč, kako lahko najdejo izgovor, da sv. mašo opuste.

Kaj nista mnogim fantom oče in mati »stari« in »stara«, nadležno zlo, coklja fantovski svobodi. Zdi se, da tu začenja vse gorje, vsa bolezen. Očeta in matere ne spoštujejo, kako naj jim bo mar Boga in Marije in Cerkve in njenega služabnika. So fantje, ki ne pozdravljajo duhovnikov, tudi domačega ne in vem, da so pred komaj 20 leti imeli naši ljudje za barabo vsakogar, ki ni pozdravil duhovnika. »Saj še duhovnika ne pozdravi,« so ga ocenili. Mimo križa gredo in se ne odkrijejo, poldne zvoni, a fant žvižga naprej.

Žalostno, da se fantje čutijo tako malo odgovorne za čast družine, da jih tako malo skrbi poštenje sester. Čisto po Kajnovu.

Če ne ubijata in morita kol in nož, kaj pa alkohol, nikotin, venera, sanjavo, umazano branje in govorjenje?

Naj končam žalostno poglavje o boleznih. »Kakšna je ta mladost!« vzdihuje goreč organizator. »Mladost, v kateri

zremo našo bodočnost. Vsa razpaljena in ponorela, divja in razbrzdana, da je strah pogledati v ta lica.«³⁾ Če bi bila zelo redka taka lica, a jih je mnogo!

Gospodarske zadeve.

Orglarska šola.

Gospod Stanko Premrl, ravnatelj orglarske šole in profesor na konservatoriju v Ljubljani mi piše: Glede vaše orglarske šole Vam mi tukaj želimo čim prejšnjih in najboljših uspehov. Tako, kakor mi pišete, da se je oni gospod izrazil o nas, ni točno. Govorili smo o šoli, pa smo samo rekli, da ne vemo, če bo ravno združni način pravi. In pa zlasti to smo želeli oz. izrazili, da pričnimo v malem obsegu, ki se bo potem sam ob sebi večal, kakor bodo prilike dopuščale. Nismo pa tukaj nikakor proti ustanovitvi kot taki. Bog ne daj in tudi tako nespametni nismo. Bog ti daj, obilo po moči, da vse izvedeš, kar nameravaš.

Ceterum antem censeo, da vprašanja orglaske šole ne smemo več odložiti z dnevnega reda, dokler ne bo njena ustanovitev dejstvo! D. Doktorič.

Cerkveni uslužbenci.

Nekateri podestati ali občinski tajniki so proti vsem pogodbam ali navadam izločili iz občinskih proračunov postavke za cerkvene uslužbence. »Zbor« je napravil potrebne korake potom ordinarijata. Tudi g. posl. Besednjak je posredoval pri prefekturi glede predmeta. Prevzvišeni je sporočil »Zboru«, »da ni mogoče obravnavati splošno tega vprašanja (občinski prispevki za bogočastje), kajti mogoči so različni slučajji: ali je občina dolžna prispevati radi oblastno potrjene pogodbe ali pa vsled sklepa konkurenčnega odbora ali vsled tradicije, v katerem slučaju more biti dajatev le prostovoljna (fakultativna), ne pravno obvezna, — ali pa so dolžni samo občinarji (hiše) in ne občina kot taka, plačevati cerkvene dav-

ke itd.... Podpisani (Prevzvišeni) svetuje, da se vsak posamezen slučaj posebej predlaga.«

G. posl. dr. Besednjaku pa je g. prefekt dal dovoljen odgovor in sicer »perchè gl'interessi della chiesa sono sotto la mia speciale tutela.«

Starešinstvo »Zbora« se je topredmetno osebno podalo h g. prefektu in mu predložilo tozadevno utemeljeno spomenico. — Odgovor je bil ugoden; dobili smo zagotovilo, da bodo vse občine, ki so že pred vojno imele v proračunu izdatke za kult in cerkvene uslužbence, tudi v bodoče morale tako napraviti.

Zato naj vsak sobrat pregleda občinski proračun. Če niso dajave cerkvi v proračunu, naj se vloži pismen ugovor na županstvo, ki bo ugovor ali vpoštevalo ali zavrnilo. V zadnjem slučaju je potem napraviti utemeljen ugovor na kr. prefekturo, kjer izpodbijaš ugovore od strani županstva.

Na vsak način je treba vse poizkusiti, da se pri županstvu vse uredi mirnim potom. F. Š.

Načrti za altarne slike in kipe.

Komisarijat v Trevižu je voljan povzdigniti lepoto naših cerkva ter nam je obljubil poleg stranskih altarev tudi altarne slike ozir. kipe. Ker so bile slike in kipi v naših cerkvah docela uničeni, potrudite se, da si naročite načrt dela pri kakem umetniku, ki mora biti pa domačin. — Slikar in kipar Tone Kralj, ki je menda Tržačan, je prejel zagotovilo, da mu bo izročeno slikanje nekih cerkva na Goriškem. — V zadnjem (decemberskem) »Zborniku« pa se nam priporoča akademski slikar in kipar Fran Gorše v Trstu. — Načrte je poslati na sledeči naslov: Commissione Artistica presso la Regia Soprintendenza all'Arte Medioevale e Moderna di Trieste. — Seveda je treba načrt najprej predložiti ordinarijatu v odobritev. F. Š.

Kolavdacija orgel po škofijskih kolavdatorjih.

Ako se ne motim, je Prevzvišeni že zdavno imenoval preč. gospode Vinka Vodopivca, Franca Setničarja in Emila

³⁾ Jan. Marijan (Kalan): Fantič, le gor vstan! Kranj 1924, str. 25.

Komela za kolavdatorje novih orgel, ki se z veliko naglico postavljajo po naših popravljenih cerkvah. Ako se dalje ne motim, niso bili dotični gospodje še od nobenega cerkvenega predstojnika naprošeni za skupno kolavdacijo. Za vsako večje delo zahtevamo uradno kolavdacijo, le za orgle, ki vendar stanejo nekaj tisočakov, se nič ne pobrigamo, da bi jih izkušeni veščaki natančno pregledali in podali o njih končno strokovno sodbo. Cerkev sami bo v korist, ako bodo gg. kolavdatorji pred definitivno odobritvijo zahtevali od orglarskega mojstra morebitne poprave, dali razne nasvete itd. Zato si dovoljujem sprožiti sledeče misli:

1) Vsak cerkveni predstojnik, ki je dal vpostaviti nove orgle ali dal popraviti stare, naj po njih popolni vpostavitvi uradno naprosi vse 3 gospode kolavdatorje, naj pridejo na skupno določeni dan in uro kolavdirat orgle.

2) Gg. kolavdatorji naj po vestnem in natančnem pregledu in preizkusu vseh delov orgel izdajo pismeno spričevalo o orglah. Izvirnik naj se shrani v cerkveni arhiv, en prepis naj se pošlje ordinariatu, drugi pa uredništvu »Zbornika« za objavo.

3) V slučaju, da orgle ne odgovarjajo določbam pogodbe, naj gg. kolavdatorji sestavijo začasno izjavo, v kateri naj se zahtevajo eventualne poprave, ki jih mora mojster v določenem času izvršiti. Šele nato se izda definitivno spričevalo.

Stroške za pot kolavdatorjev nosi seveda cerkveno predstojništvo, ki jih bo gotovo radevolje žrtvovalo, da bodo orgle res vredne poveličevati slavo božjo.

J. B.

Podružnice.

Vsi prizadeti sobratje naj naznanijo »Zboru« vsled vojne poškodovane podružnice. Poskusili bomo vse, da se to vprašanje ugodno reši. Naslov: Fran Švara, vikar, Vertoiba in Campisanti (Gorizia).

Mons. Mihael Arko:

Spomini iz pastirstva.

III.

Na čepovanski planoti so granate padle dale v bolnišnico. Naglo so spraznili in brzojavili v Idrijo, naj pripravimo prostor za kakih 700 ranjencev. Hitro so znesli šolske klopi po hodnikih ali pod streho, nastlali po tleh nekaj slame in tako za prvo silo uredili. Vojaški kurat, rodem Oger, ki je za silo govoril nemško in razumel romunsko, nas je prosil, naj mu pomagamo. Gotovo je več hudo ranjenih in dolga pot do nas jih bo še bolj oslabil. Nevarno bolne naj previdimo, nobenega se ne sme siliti, ali drugovercu prigovarjati, naj svojo vero opusti. Bili smo vsi pripravljeni, a gg. tovariši s šolo precej zaposleni, jaz sem bil še najbolj prost. Določili smo takole: vojni kurat naj prvo skrbi za Oger, Romune in tudi Nemce, jaz prevzamem Italijane, Francoze in Čehe, drugi gospodje kakor bo nanese. Zdravniki in sanitejci bodo že pokazali, katerega naj previdimo.

Kmalu me pokličejo v telovadnico, tam v kotu leži italijanski vojak nevarno ranjen. V zid je obrnjen in nepremično leži, morda je mrtev. Rahlo položim roko na njegovo ramo in vprašam: »Come sta, camerata?« Počasi se obrne in začudeno gleda, kdo ga ogovarja v materinem jeziku, katerega že teden dni ni slišal. — Tiho odgovori: »Male.« — »Sei ferito, hai molto dolore?« ga sočutno vprašam.

Takrat mi pa pokaže zdrobljeno roko, ob strani na prsih za pest globoko in slabo obvezano rano, in na laseh je strjena kri.

Vprašam ga, ima li kako željo?

»Da, materi bi rad sporočil, da sem ranjen, že 3 mesece ji nisem pisal.«

»Nič se ne boj, pa bom jaz mesto tebe storil.« — Hitim v pisarno, tam imajo vojne dopisnice. Napišem, kar se je takrat smelo napisati, in mu preberem. Pri

zadnjem stavku »Cara mia mamma, ti saluto cordialmente« mu priteko dve solzi. Vprašam ga, želi li prejeti sv. zakramente?

»Zakaj ne?« odgovori.

Spovedal sem ga, za obhajilo ni bil. dejal v sv. olje, mazilil le na čelu »per omnes sensus«, dal poljubiti križ, odpustek za zadnjo uro. Razložil sem mu, da so pri odvezi odpuščeni vsi grehi, za časne kazni naj daruje svoje trpljenje, sv. olje mu bo polajšalo bolečine, da bode lažje prenašal, in papežev blagoslov mu nakloni popolni odpustek za zadnjo uro, če daruje Bogu svojo bolezen, reče večkrat ime Jezus in ima namen tudi na zadnjo uro ga izreči.

Vprašam ga: »Hai capito tutto?«

Odgovori: »La guardi! Il mio corpo è tutto lacerato, ma l'anima mia è adesso perfettamente sana.«

Tega odgovora bi ne pozabil, naj bi še 100 let živel. Razlagal sem otrokom v šoli, pridigoval o sv. zakramentih, a tako odločno in kategorično še nisem čul odgovora.

Zapustil sem ga in hitel drugam. Ker so tesno na tleh ležali, sem moral tudi jaz poklekniti ali se na pol vleči pri spovedovanju, da sva lahko sama zase opravila.

Že prvi dan se mi je čudno zdelo, da so nekateri ranjenci vzdigovali glavo, opazovali mene, in ko sem šel stran, tudi tovariša, s katerim sem se ravnokar pogovarjal. To se je ponavljalo nekaj dni in kmalu sem spoznal, zakaj me tako opazujejo.

Čez par dni pride več vojnih kuratov v Idrijo. Došel je protestantovski pastor, židovski rabinec, tudi turški ulema. Obiskali so ranjence, a le one njih vere, za druge se niso menili. Seveda so bili vsi v vojaški opravi kot stotniki. Pokazali so mu ranjenca, ki ga želi, in možko je korakal proti njemu in za njim so nesli stol. Sedel je poleg reveža in z njim govoril v njegovem jeziku. Pastor mu je lahko rekel: Le trdno veruj! Kristus je za nas zadostil, da so vsi naši

grehi pokriti. Le trdno veruj! Rabinar se je skliceval, da smo izvoljeno ljudstvo, kateroga Jehova ne zapusti, in ulema je moslimu obetal nebesa, ker se je vojskoval. — Dotični ranjenec je bil vesel, da je lahko govoril v svojem maternem jeziku, celo ponosen, da je stotnik prijazno z njim govoril.

Tudi te kurate so vojaki opazovali, gledali tudi na tovarša, ko ga je kurat zapustil. Videli so res za en čas neko veselje, a dušni nepokoj se jim je le še kazal na obrazu. Drugače je bilo pri katoliških vojakihi. Ko je prejel sv. zakramente, je bil trdno prepričan, da mu je Bog odpustil, popolnoma zbrisal in pozabil vse prestopke. Neki dušni mir se mu je razlil po licih, srčna zadovoljnost se mu je brala na obrazu in naj je trpel hude bolečine, jih je vdano in mirno prenašal.

To razliko so naglo pogodili tovariši, ker sem jih jaz obiskoval v navadni obleki, so vprašali strežaje domačine, kdo sem, koliko sem študiral, kako čast mi skazujejo. Ko so zvedeli, so rekli: ta vera ima nekaj posebnega, srečen je tisti, ki je v njej. Tak dostojanstvenik pa poklekne poleg prostaka, kjer je bilo precej nesnage, na kolenih smo videli mokro in umazano. Da je delil svetotajstva ni gledal na svoje dostojanstvo ne na svojo obleko, mar mu je le za dušo.

Od tega časa so me tudi drugi verniki s spoštovanjem opazovali, še radi z menoj pogovarjali in še rajši sprejemali cigarete. One, ki niso bili v smrtni nevarnosti, smo le tolažili, se z njimi šali ali pogovarjali. Na obrazu si lahko spoznal, kak vojak da je.

»Ein Deutscher, nicht wahr?« vprašam prvega pri vratih.

»A Wiener bin i.« — Sem Dunajčan.

No vidiš, jaz sem poznal že stari Dunaj, ko so še konji vozili cestno železnico, od Opern Ringa do Schönbrunna smo rabili dobro uro. In cesta Wien kako nesnago je kazala! Sedaj je pa vse zazidano in tam so najlepši nasadi. Kaj Vam je Dr. Lueger napravil!

(Dalje prihodnjič.)

Književnost.

Der Kreuzweg des Kranken von Otto Hopman
O. Cap. Herder & Co. Freiburg im Breisgau. 1927.

Sedem ur podučljivega in tolažljivega berila, ki ga čitaš kot roman. Bolnik, duhovnik, redovnik piše za se in za sotrpine, da lajša, oslaja in povečuje skrivnost križa. In vendar je knjiga vse priporočbe vredna tudi za zdrave, da vedo ceniti zdravje, da vedo umevati bolnike in z njimi posrepeti, da jih ne najde križ nepripravljenih. Vzemimo in beri. (Prof. dr. Ivan Tul, Gorica.)

Der Rembrandtdeutsche (Julius Langbehn).
Benedikt Momme Nissen, Herder & Co. Freiburg im Breisgau.

Konvertit Julij Langbehn je mož zdravih načel, ki želi z njimi spraviti zopet vse tiste v pravi tir, ki so zapustili resnico in tavajo v zmoti — glede verstva, pravosti, narodnosti, umetnosti in zdravstva.

V njem se zrcali neizprosna načelnost, ki sprejme boj proti vsakemu in proti vsem, ki niso na pravi poti. Ta lastnost ga je spravila iz Lutrove vere po dolgih bojih v naročje sv. katoliške cerkve. (Prof. dr. Ivan Tul, Gorica.)

ZVEZDE IN CVETICE.

Knjiga o hvalečnosti. Spisal profesor Anton Kržič. V Ljubljani 1927. Izdal Alojzij Stroj. Nastisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Str. 304. Cena 25 Din. Knjiga je izšla v komisijski zalozi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani.

V lepi opremi je izšla te dni pomembna knjiga, o hvalečnosti. Pokojni Kržič, ki je napisal celo vrsto vzgojnih in sestavkov, ki je vse svoje življenje posvetil vzgoji mladine in naroda, se je lotil težavnega, a hvalevrednega dela, katero bo, upajmo, rodilo bogate sadove iz roda v rod v vse selje, zadovoljnost in srečo našega človeka.

Legenda nam pripoveduje: Čednosti so se vrnile z zemlje k Bogu. Vse so prijazno kramljale med seboj, saj so si bile dobre znanke. Samo dve, pri katerih bi človek pričakoval, da si morata biti še posebno znani, sta šli tiho kot nepoznani tujki druga poleg druge po nebeški cesti. Šele v nebesih ju dobri nebeški Oče predstavi drugo drugih dobrota — hvalečnost! (Str. 42.)

Kar je napravil nebeški Oče v legendi, toisto je dosegel Kržič v »Zvezdah in cveticah«, govoreč o dobroti in hvalečnosti tako lepo po domače in nazorno, da mu z zanimanjem slediš po vseh

poteh in stezah ob oživljajočem vonju bajne cvetice, čudežnorože, ki ima moč, preustvariti in osrečiti svet.

Ko spoznaš pravo podlago hvalečnosti in se zaveš, da je hvalečnost naša dolžnost in več, v čem se razodeva, zažari pred teboj v vsej lepoti in tedaj se šele prav zgroziš nad ostudnostjo ne-hvalečnosti in njenimi vzroki. Menda ne obupaš, ker tudi nehvalečnost lahko s hvalečnostjo preženeš, ako slediš vzornikom. (Str. 7—65.)

Prvi del je zanimiv, a drugi še vse bolj, ker ko te pisatelj seznanja z dobroto, te vodi z večšo roko učenega vodnika po veselstvu in ti s svojim znanjem, ki ga podčrtuje z obilnimi citati, opisuje zemljo in solnce in zvezde, da se kar čudiš in strmiš in se sproti zavedaš svoje nevednosti in — nehvalečnosti, ki se pa umika kakor megla pred solncem.

Važen odgovor na važno pismo.

Ti me vikaš, bom pa še jaz Vas! Poslušajte moj odgovor:

ad 1. Seznam dni in krajev za celodnevno čiščenje bo ordinariat sestavil po dopisih, ki jih dobi od vseh dušnih pastirjev.

ad 2. Bratovščina sv. R. T. dobi najbrž v središču pomočnika, ki bo imel nalogo uvesti agitacijo za razširjanje bratovščine v slovenskem delu škofije. Sicer pa začne vsako delo »ab ego.«

ad 3. Moja velika postava in moj rezki glas bi bila za kaj takega vedno na razpolago, toda sem že oboje izgubil pri še manjših načrtih nego je ta.

Da Vas pa le nekoliko potolažim, Vam na uho povem, da je Vaš poziv na str. 11. lanskega letnika našel odziv med pisatelji in časnikarji.

Letos se bo pa le zgodilo, kar tam želite!

Urednik.

Listnica uredništva.

1. Sobratje! V decembru ste nekateri dobili prošnjo za sodelovanje. Odziva ni bilo nobenega. Homiletična priloga je pa kljub temu izšla na izrecno željo Prevzvišenega. Prva številka ni taka, kakor bi morala biti. Krivda ni na urednikovih ramenih, ampak v pomanjkanju gradiva. Kakor ognjégasci ob požaru Vam kličem: »Na pomoč!« Gotovo imate stare rokopise doma. Pošljite jih nujno uredniku!

2. Gosp. J. Žagarju: Dobrodošlo! Le loti se in točno pošiljaj!

Izdajatelj: Zbor svečnikov sv. Pavla.
Oblastvom odgovarja: Stanko Stanič.
Tiska: Katoliška tiskarna v Gorici.

VERBUM DEI

HOMILETIČNA PRILOGA ZA FEBRUAR

Uvodna beseda.

Pozdravljeni, glasniki božje besede! — Katero delo more biti vzvišenejše od našega! »Pro Christo... legatione fungimur, tamquam deo exhortante per nos.« Od Boga postavljeni učitelji naših rodov smo, ne za resnice o zemeljskih stvarih, marveč za nauk, po katerem naj bi postali vsi ljudje »conformes imaginis Filii sui« (Dei) ter bili tako v čast in slavo troedinemu Bogu. — Druge hočemo dvigati in osrečevati. Prav! Ali vprav s sejanjem besede božje polagamo v ljudska srca edino prave in zdrave temelje njih časnih sreč in večni blaženosti. — Če nas mika slava, kje dosežemo večje, slavo, ki nas bo venčala vso večnost, kakor če smo »operarii nconfusibiles, recte tractantes verbum veritatis«!

Toda nudimo dušam res besedo božjo! Zajemajmo globoko iz sv. pisma, iz sv. očetov, iz bogoslovja! Vsa pridiga bodi res dobro podana in od vseh strani skrbno osvetljena beseda božja. V ta namen moramo — prvič — dotično resnico bogoslovsko pravilno in popolnoma doumeti — vkolikor je mogoče —, drugič pa dodobra preudariti, kako to povedati, ut veritas pateat, placeat moveat. Ne da bi »buccis crepantibus« ponujali in kazali svojo spretnost in duhovitost, ampak: čim preprosteje, tem bolj! Globoko in preprosto, a s preprostostjo, ki ni trivialnost, ampak jasnost in ki išče samo Boga in neumrljivih duš, ne pa svoje »gloriolae« in sebične vetrnaste popularnosti.

Zajemajmo globoko iz meditacije! Osvojimo si verske resnice ne samo z razumom, tudi s srcem, vzljubimo jih z navdušenjem, potem — pectus facit disertum.

Ordo ducit ad deum, tudi red v pridigi je pot do spoznanja, do src in tako do Boga. Zato se držimo zvesto pravil homiletike. Saj so to pravila modre tradicije, ki so zrasla iz globokega psihološkega znanja, iz skušnje, iz živega kontakta pridigarja s poslušavci, iz praktičnega dela za duše. Seveda ne samo »chetofores«, marveč »praedicatores«, ki jim je retorika »ancilla«, »annuntiatio Christi« pa »regina«.

Duhovne očete nas imenuje ljudstvo in prav pravi. Če očetje, potem pa moramo dajati življenje. Življenje vsake živi pa je v tem, da ima sama v sebi počelo svojega imanentnega delovanja. Globoko v duše moramo torej vsejati besedo božjo, tako da bo postala duša duš, imanenten princip, globoko zasidrano, močno, bogato počelo krščanskega mišljenja, čustvovanja, hotenja in delovanja. Obdelujmo zlasti v današnjem času dogmatične in apologetične resnice in tudi pri moralnih ne prezirimo nikoli apologetičnih momentov. Preučujmo ugovore, ki begajo ljudi in ki mrgole na dan iz knjige, časopisa, družčine, nevedrosti in lastne neredne samoljubnosti, ter znajmo pokazati vso njih praznoto in goloto.

Zajemajmo pobude in pravcev zlasti iz obeh zlatih okrožnic Pija X. »Sacrorum antistitum« (1. sept. 1910) in Benedikta XV. »Humani generis« (15. jun. 1917), kojih vodilne misli podaja goriški »Folium ecclesiasticum« l. 1923 (str. 39, 57 in 64).

Na delo, bratje, saj so na delu, tako intenzivnem delu tudi moči teme, te strašne zaveznice naše pokvarjene človeške narave. Samo dela zahteva od nas Kristus: »Laxate retia vestra ad capturam«. A da mreže zajmejo, to pa daje, to bo dal Bog!

Svečnica.

Liturgične pripomnje.

Po dogodku, kateri je svečnici za podlago, je ta praznik v zvezi z Gospodovim rojstvom. Po Mozesovi postavi je morala mati, ki je porodila dečka, na štirideseti dan iti v tempelj, da je žrtvovala dar očiščevanja in, ako je bil otrok prvorojeni deček, da je tega tam Gospodu poklonila ter ga s predpisanim darilom odkupila. Zato se v zapadni Cerkvi ta praznik imenuje tudi: očiščevanje Device Marije ali darovanje Gospoda.

Izvor mu je pa na Vzhodu. Ako ga štejemo k Marijinim praznikom, je med temi bržda najstarejši. Toda po vsebini obredov in molitev sodi bolj med Gospodove praznike. Zaradi dogodka s Simeonom in Ano so ga Grki nazvali hyapante tu Kyriu = srečanje Gospoda (occursus Domini).

Galijska romarica Silvia v svojem opisanju (okoli 385.) pripoveduje, da se je v Jeruzalemu svečnica tačas obhajala z največjim sijajem kakor velika noč. S procesijo so šli v cerkev Vstajenja, kjer se je pel in razložil evangelij o poklonitvi Gospoda v templju in se je darovala sv. maša. Iz Jeruzalema se je praznovanje razširilo križem sveta. V Rimu se je bržda vpeljalo že v 5. veku. A procesija s svečami v mesecu svečanu je bila v Rimu še starejšega izvora. Vpeljala se je bila namesto paganskih očiščevalnih sprevodov (lustracij), ki so bili za tiste letne dobe v Rimu v navadi. Zato je procesija pač imela od začetka pravni značaj, na kar še spominja raba vijolične barve pri vsem obredu. S tem se tudi strinja, da so neki stari rimski obredniki (ordines) predpisovali, naj papež v tej procesiji gre bos. Blagoslov sveča je pa izpričan šele iz 10. veka, odkadar izvirate najstarejši (prvi dve) molitvi blagoslovnega obreda. Ostale molitve so za stoletje mlajše. Blagoslovljene sveče je ljudstvu razdeljeval papež, sedeč pred vrati cerkve sv. Martina, v kateri se je vršil blagoslov.

Prva in najstarejša blagoslovna molitev prosi, naj Bog blagoslovi sveče »v rabo ljudem, v zdravje telesa in duše na suhem in na morju.« Baš na tej molitvi sloni veliko zaupanje, ki ga ima krščansko ljudstvo (in naši dedje so imeli še večje!) v svečo od svečnice. Še je nekaj tistega zaupanja, kakor ga riše Franc (Die kirchlichen Benediktionen im Mittelalter I 456): »Poskrbeli so, da je na svečnico vsaka hiša dobila svojo svečo. Če se je bližala nevihta, če so kužne bolezni življenje ogražale, če so žene ležale v porodnih bolečinah, če je duhovnik prinesel bolniku sv. popotnico, če se je zdelo, da hočejo hudobni duhovi spraviti hišo ob mir in srečo; so prižigali svečo od svečnice v upanju, da bo uresničila blagoslovne besede, ki jih je duhovnik molil... Blagoslovljena sveča je bila v krščanski hiši dragocen imetek, bramba v hudi uri in tolažba v smrtni uri.«

Ostale blagoslovne molitve se nanašajo na simbolični pomen sveče, ki znači Kristusa — luč sveta — in njegovo milost: naj bi v nas vžgal ogenj božje ljubezni, da bi se kdaj poklonili Gospodu v svetišču slave (2. molitev); naj se naša srca razsvetle po luči Sv. Duha, katera naj nas otmi slepote grešnosti, da sprejmemo, kaj nam je v zveličanje, tako da skozi temo tega sveta dospemo k neominljivi luči (3. molitev). Da duhovnik vernikom luči podaje, naj pomeni, da smo vsi deležni milosti v Kristusu in samega Kristusa, ki je vsem postal razsvetljujoča luč. Procesija s svečami simbolično znači vhod modrih devic v nebesa, kamor jih vodi ženin Jezus, ker so ga pričakovale, pripravljene z oljem dobrih del in srčne čistosti.

Jezus — kralj in središče vseh src — utegne biti vodivna misel blagoslovnih in mašnih molitev na svečnico; naj bi on, naš Zveličar, nas nekoč poklonil nebesnemu Očetu: to je ta praznik naša prošnja. Zbirna molitev se glasi: Vsemogočni, večni Bog. Tvoje veličastvo klečé prosimo: da kakor je bil edinorojeni Sin Tvoj današnji dan v templju poklonjen v bitnosti našega telesa; tako

daj, naj se mi Tebi z očiščenim duhom poklonimo. Govor.

Jezus, kralj in središče vseh src.

Jezušček v naročju Simeonovem: kako ljubezniv prizor! Koliko let je pravični in bogaboječi starec hrepenel, da bi zagledal Zveličarja sveta in zdaj ga je pri tislil na srce! Srečnejši od Simeona si ti, kadar v sv. obhajilu sprejemaš Gospoda Jezusa vase, tako da se skrivnostno družiš s tvojo dušo. In hkrati s teboj hrepenče hite k Jezusu ter ga objemljejo milijoni drugih ljubečih duš. Gospod pa si vse te duše osvaja za svoje kraljestvo ter si jih prilikuje. Vendar odmerja Gospod svojo usmiljeno ljubezen tudi po tem, kako duše-neveste sodelujejo.

Zato se često vzbujaj, premišljujoč skrivnosti svojega nebeškega ženina, da ti bo srce razsvetljeno hrepenelo kakor nevesta Visoke pesmi: »Vleci me! Za teboj pohitimo za vonjem tvojih mazil. Kralj me pelje v svoj hram: radujmo in veselimo se v tebi. Vsi dobri naj te ljubijo!« (Cant. 1, 3). In kadar je Jezus tvojemu hrepenenju ustregel, lahko občutiš s sv. Cerkvijo, kakor se začenja danes sv. maša (introit): »Prejeli smo, Bog, notri v tvojem svetišču tvoje usmiljenje«.

I.

Jezus je kralj in središče že vsem vernim in dobrim srcem stare zaveze. Kdaj se je prvič obrnilo katero človeško srce k njemu? Storili ste to prvi nesrečni sreci na svetu: sreci prvi grešnikov — Adama in Eve. O, kakšna groza in tema je ta nesrečneža zažrnila, ko so se jima oči odprle in sta videla, da ju je greh iz raja božjih otrok vrzel v solzno puščavo trpljenja in smrti, kjer ju čaka končno pogubljenje! In v to nesrečo sta zapletla s sabo vred vse svoje potomstvo, ki je vse hkrati v Adamu grešilo. Ob tej prvi in naigroznejši človeški nesreči se je Srce Sina božjega prvič usmililo: ponudilo se je za Odrešenika. In Bog Oče se je enako usmilil, je Sinovo ponudbo sprejel ter jo začetniku nesreče, nevoščljivcu satanu, pa Adamu in Evi objavil. — Ne bo obstala tvoja zmaga, hudobni ne-

voščljivec! »Sovraštvo postavim med teboj in ženo, med tvojim zarodom in njim zarodom: ona« — Marija — »ti bo« s svojim zarodom Jezusom »glavo strla«.

Odrešenik je bil obljubljen, a ne še dan; Odrešenik se ni takoj dal, a brez odloga je dal svoje usmiljenje. O, nobena rosa nikoli ni tako blagodejno napojila izsušene zemlje, kakor je tista prva milost usmiljeno ozdravila nesrečni sreci Adama in Eve! Posvetila je v temo njune pameti, da sta umela pomen obljubljenе žene in njenega zaroda, ki ju morata rešiti iz satanove sužnosti. Poslej sta v zavesti človeštva ostala nerazdružno zvezana Zveličar in njegova Mati. Vsi dobri so se obračali k Zveličarju in ta si je že od začetka iz njih zbiral svoje večno kraljestvo. »Gospod je naš kralj«, izjavlja prerok Izaija, »on nas bo rešil« (Iz 33, 22). Z usmiljenjem si je Bog zbiral in pripravljaval kraljestvo pravičnih, kakor živo opisuje psalmist: »Hvali, moja duša Gospoda, in nikar ne pozabljaj vseh njegovih dobrot: ki ti odpušča vse grehe in ti ozdravlja vse slabosti, ki oteva pogina tvoje življenje, ki te venča z milostjo in usmiljenjem; ki tvojemu hrepenenju z dobrozami ustreza, da se tvoja mladost obnavlja kakor orlu« (Ps. 102, 233). Res, vse človeštvo je bilo po grehu postalo kakor bolnik, ki se mu je bolezen hujšala in hujšala, a ni imel upanja zdravlja, ako ne po božjem usmiljenju. A bolno človeštvo se ni dalo utešiti s posamičnimi deli božjega usmiljenja in zdravljenja, hrepenelo je po največjem daru: da bi prešlo med se poseeblieno božje usmiljenje. Boga-Odrešenika v človeški naravi.

Bog je od svoje strani to hrepenenie poživiljal z obljubami, danimi očakom, in z razločnimi napovedmi prerokov. A hkrati z Odrešenikom se je obetala njegova deviška Mati. »Gleite, Devica bo spočela in Sinu rodila, ki mu bo ime Bog z nami (Emanuel)« (Iz 7, 44). In prerok riše veličino tega Devičinega Sinu: »Dete se nam je rodilo. Sin nam je dan: na njegovi rami je poglavarstvo in ime mu je: Prečudni, Svetovavec, Bog, Moč-

ni, Oče prihodnjega veka, Knez miru« (Iz 9, 6). Ko se je čas pričakovanja vlek in vlek, so se Izraelci, prejemniki božjih obljub in varuhi prave vere, pohujševali ob pogledu na sosedne pagane, češ: Malikovavcem se bolje godi! Tedaj jih je prerok Malahija tolažil, da se bo obljuba kmalu izvršila: »Zdajci bo prišel k svojemu templju Gospodovavec, katerega iščete, in Angel-Poslanec zaveze, ki si ga želite.« Toda ali ste pripravljeni? Ker čudovit bo njegov prihod in njegovo delo bo — sodba in prečiščevanje. »Kdo bo obstal ob njegovem pogledu? Zakaj on je kakor raztapljajoči ogenj,« ki loči v žgalnici čisto zlato in srebro od troskve (žlindre).

Kristusovo rojstvo je ustreglo hrepenjenju svetih očakov ter izpolnilo napovedi prerokov. Starec Simeon, ki jemlje v naročje Božje Dete, je utelešena stara zaveza, ki se sreča z Jezusom, Angelom nove zaveze. Ta je tisti dan prvič prišel v svoj tempelj: saj je On pravi Gospodar te hiše. Res, vesel praznik srečanja Gospoda, kakor mu pravijo Grki!

Še lepše se ti srečuješ s svojim Gospodom in Zveličarjem: tebi je od mladosti naklonil lepšo srečo, ko te je v sv. krstu prerodil v otroka božjega ter ustanovil v tebi kraljestvo milosti in čednosti. Ako varuješ te darove božje, lahko izjavljaš z apostolom: »Živim pač, toda ne jaz; živi pa v meni Kristus....., kateri me je ljubil in dal sam sebe zame« (Gal 2, 20).

A ne pozablaj, kristjan, Malahijeve prerokbe, da je srečanje s Kristusom hkrati sodba! Kdo bo obstal ob njegovem pogledu? Ta pogled prodira vse tajne življenja in vesti. Kristus-Kralj in Sodnik vabi v kraljestvo milosti: to »kraljestvo božje je v vás,« (Luk 17, 21) pričuje svojim učencem. A kdor bo vreden podložnik kraljestva milosti, se mu to onstran spremeni v kraljestvo slave. Saj »voda, ki io bom komu jaz dal,« izjavlja Jezus o milosti, »bo postala v njem studenec vode, tekoče v večno življenje« (Iv 4, 14).

Kristus-Kralj in Sodnik je središče vseh človeskih src. »Glej, ta je postav-

ljen v padec in vstajenje mnogih v Izraelu.... da se razodenejo misli iz mnogih src.« Tako govori Simeon Mariji o njenem Sinu. Res, mimo Jezusa Kristusa nihče ne more brezbrizno, ob njem se loči vera in nevera, čednost in grešnost, pokora in nespokornost, zveličanje in pogubljenje.

II.

Najmagoviteje si Kristus v novi zavezi osvaja srca ter si gradi v njih kraljestvo milosti s sv. obhajilom. Takrat najpopolneje »prejemamo posebljeno usmiljenje božje notri v božjem svetišču.« Ta zakrament daje kristjanu stanovitnost v boju za božje kraljestvo, ki je v njem, in mu daje rasti »v mero polne starosti Kristusove.« »Jed sem veliki,« obnavlja sv. Avguštin Kristusov nauk (Conf lib. 7 c. 10); »rasti in užival me boš. A ne boš me ti spremenil vase kakor svojo telesno jed, marveč ti se boš spremenil v mene.« In ni drugače mogoče, kot da sprejeti in zaužiti Kristus deluje na obhajančevo naravo, saj je On o sebi rekel: »Kdor je moje meso in moja kri pije, ostane v meni in jaz v njem.... Kdor mene je, bo živel po meni.« (Iv 6, 57, 58).

Za tako najtesneje srečanje in družanje z Kristusom je pa treba dostojne priprave, da se izvrši v duši čimvečje delo za izgraditev in ustalitev Kristusovega kraljestva. Ni je za sv. obhajilo boljše priprave mimo skrbne in ljubeče udeležbe pri sv. maši. Današnje darovanje Gospoda, kakor tudi imenujemo ta praznik, naravnost vsiljuje spomin na sv. mašo, pri kateri se daruje isti Gospod. Ali ni Jezus prav posebno zato posebljeno usmiljenje božje, ker ga nam je nebeški Oče poklonil za Jagnje božje, ki je naša žrtev, naš dar v novozakonski daritvi? Jezus, v naročju deviške Marije v templju poklonjen nebeškemu Očetu, je začetek tiste daritve, ki se je krvavo izvršila na križu in se nekrvavo ponavlja na oltariu.

Na oltarju Gospod Jezus po mašni-kovi besedi spreminja darove kruha in vina, katere mi v svojem imenu pokla-

njamo, v svoje najsvetejše živo telo in v svojo presveto živo kri ter obenem sebe pod zakramentalnima podobama poklanja nebeškemu Očetu. Vse bogastvo svojega božječloveškega dostojanstva in zasluženja prinaša na oltar ter ga izroča večnemu Očetu za nas: za nas daje Očetu dostojno čast in zahvalo, za naše grehe mu poklanja vredno zadoščenje; za naše potrebe in stiske dviga k njemu prošnje in molitve. Res, o sv. maši najpolneje velja apostolova zahvala: »Hvaljen bodi Bog in Oče Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateri nas je oblagodarił z vsem duhovnim blagodarom, z nebeškimi darovi v Kristusu« (Ef 1, 3).

A dobro pomnimo, da pri sv. maši darovi kruha in vina, ki se spremenijo v Kristusa, darujočega se Očetu, pomenijo nas, Kristusove vernike. Kruh in vino sta značilna hrana, ki gradi in ohranja naše telo, posodo naše duše. Od te svoje hrane prinašamo na oltar za daritev sv. maše, kakor da hočemo od svojega bitja dati, celó sebe dati za tisto daritveno snov ali tvarino, ki jo bo Kristus vase spremenil. Ta daritvena snov znači nas, nadomešča ali zastopa nas. Ko zajme Gospod Kristus bitnost kruha in vina ter jo menja vase, naj hkrati zgrabi nas ter nas sebi prilasti, osvoji ter skuša vase spremeniti. To je skrivnost, ki boli od vsake druge očiščuje in popravlja naše duše ter jih pripravlja za vredno združenje s Kristusom v sv. obhajilu. Po tej skrivnosti se gradi in utrjuje v nas kraljestvo božje milosti ter pripravlja kraljestvo slave, ki se bo kdaj razodelo nad nami. Po teh skrivnostih se prilikujemo Kristusu: On nas spremlja v svoje skrivnostno telo za ude, ki se bolj in bolj krepijo in lepšajo ter več in več življenja prejemajo iz Kristusa, ki je svojemu skrivnostnemu telesu glava in srce.

Res, najtesneje se pri sv. maši in sv. obhajilu srečavamo z Gospodom Jezusom in tu najpopolneje »prejemamo posebljeno usmiljenje božje notri v božjem svetišču.« Tačas ne pozabljajmo Marije, ki nam je Jagnje božje porodila in zredila, in je mati božje milosti.

Tako so svetniki doživljali sv. mašo in sv. obhajilo. Sv. Magdalena Pačiška je nekoč pri sv. obhajilu zagledala svojo dušo po tej nebeški jedi čudovito s Kristusom združeno in vanj spremenjeno. »Nisem vedela,« je kesneje priznala, »ali sem bila živa ali mrtva, pri sebi ali zunaj telesa, na zemlji ali v nebesih; nič nisem videla kot le Boga.« Sv. Roza Limanska se je pa izrazila: »Zdi se mi, da pri sv. obhajilu sonce sprejemem v srce. Zakaj, kar vidno sonce v svetu vrši, ko vse razsvetluje in ogreva, zemljo s cvetjem in sadjem venča, rastline in živali poživlja: to vrši navzočnost Kristusova v duši.« (Bolland. s. Linden).

Verniki! Sv. maša in sv. obhajilo boudita studenca moči in oblike našega življenja! Kristusa, ki se v bitnosti naše narave poklanja Očetu, jemajmo vase! Ta Kristus nam je porok, da bo s sabo vred tudi nas kdaj po taki pobožni vaji očiščene in obnovljene poklonil Očetu v nebeški slavi.

I. predpostna nedelja.

Pokora v mišljenju in življenju.

Radostni božični pozdravi, s kakšnimi je Cerkev sprejemala Kristusa Kralja, ki se je rodil, z današnjo nedeljo utihnejo in Cerkev stopi pred nas z znaki resnobe in žalosti. Oltarji so preprosto opravljeni, obredna barva je vijolična. »Glorija« in »aleluja« ste onemeli. Božje Dete, ta »mirotvorni Kralj« in Oče prihodnjega veka, je v mističnem spominu cerkvenega leta dorastel v moža ter zdaj gre na delo in na vojsko za božje kraljestvo in na toisto delo kliče tudi nas. Predvsem z orodjem pokore. Sai se je On, ki je hotel učiti najprej z zgledom, v začetku javnega nastopa za 40 dni umaknil v divjo puščavo, da je tam molil in se postil. Spokornost je državljanu božjega kraljestva bistvena, tako da mu mora zajeti mišljenje in življenje. Prva legitimacija je za vstop v božje kraljestvo: »Delajte pokoro, zakaj božje kra-

ljestvo se je približalo!« Tako je začel Janez Krstnik svoje oznanjevanje o Kralju Zveličarju in njegovem kraljestvu.

I.

Ko smo danes čuli izjavo sv. Pavla, velikega svetnika in apostola: »Taremo svoje telo ter ga v sužnost devam, da, ko drugim pridigam, sam ne bom zavrežen« ko torej čujemo o tej Pavlovi gorečnosti za pokoro iz strahu za zveličanje: kdo izmed nas bi se po pameti hotel iznebiti dolžnosti pokore?

Kakšno je stanje tvoje duše? Ali si v smrtnem grehu? Če si, nimaš nujnejšega opravka mimo pokore: »Ako krivičnež za vse svoje storjene grehe pokoro dela... naj živi, dá, živi in naj ne umrje« (Ee. 18. 21). In kakor prerok, tako določno Kristus: »Ako se ne spokorite, boste vsi pokončani« (Luk. 13, 3). — Kralj David je bil izvršil velika dela za čast božjo, ki so ves izraelski narod približala Bogu, a ne zaradi teh mu Bog ni spregledal prešuštva in umora; ko je pa na opomin preroka Natana greh svoj spoznal in priznal ter se s potrjim srcem obrnil k Bogu, mu je prerok zagotovil: »Bog je tvoj greh odvzel.« — Marija Magdalena, javno znana grešnica, se je skesano zjokala pri Jezusovih nogah: in ta ji je pri tej priči izjavil: »Odpuščeni so ti tvoji grehi... Poidi v mirul« — Eden izmed hudodelcev, ki sta bila križana z Jezusom, je v tisti smrtni bridkosti Gospoda zaprosal: »Gospod, spomni se me, kadar prideš v svoje kraljestvo!« Jezus mu je rekel: »Resnično, povem ti, danes boš z menoj v raju.«

Da, predragi verniki, ta je naravnost božji uspeh pokore, v kateri se skrivnostno družita človeška volja do božje ljubezni in pa božja milost: nemudoma grešnika opraviči. On, ki je bil pred trenutkom še otrok jeze, vreden pekla, v hipu, ko se mu v srcu dovrši pokora z ljubeznijo do Boga — postane otrok božji in dedič nebes.

Lepo razlaga »Katchizem po tridentinskem koncilu«, kako zori grešnikova pokora do tega nebeškega sadu. »Naj-

prei torej nam pride naproti božje usmiljenje ter obrne naša srca k sebi. Tega prosi prerok: »Obrni nas, Gospod, k sebi in spreobrnili se bomo!« (1 Phren. 5, 21). Ta luč nas potem razsvetljuje, da po veri težimo k Bogu. »Zakaj kdor hoče h Bogu pristopiti,« uči sv. Pavel, »mora verovati, da je, in da je njim, ki ga iščejo, plačnik« (Hebr. 11, 6).

Nato sledi nagib strahu: duša si predstavi strogost božjih kazni ter se obrne od grehov. Sem tiče, se zdi, začetek (introit) današnje maše: »Smrtne bridkosti so me obdale, peklenške bolečine so me zajele« — psalmistove besede (ps. 17. 5, 6, 7) si usvaja Cerkev, da izraža moč in nesrečo greha. Tedaj se pridruži upanje, da najdemo pri Bogu usmiljenje, kar nas dvigne, da sklenemo življenje poboljšati. Končno se nam vžgejo srca v sveti ljubezni, iz katere se rodi tisti plemeniti strah, ki je vreden dobrih in velikodušnih otrok: le-ti se samo enega bojé, da ne bi kako žalili božjega veličastva; in to nas že povsem loči od grešne navade. Taka z ljubeznijo do Boga združena spokornost nas z Bogom spravi ter nam zadobi njegovo milost še preden smo prejeli tudi zunanji zakrament sv. pokore. To je da moramo smrtne grehe, ki so nam po spokorni ljubezni ali popolnem kesanju izbrisani, pri prvi naslednji izpovedi še v to postavljenemu mašniku razodeti, da prejmemo tudi sv. odvezo, ker je izpoved smrtnih grehov postava za vse katoliške kristjane.

O, kako velik studenec sreče je grešniku resnična pokora! Sv. Duh, ki je Duh otrok božjih, se mu razlije v srce in mu daje sladko zavest, da je postal otrok božji, ter ga uči klicati: »Abba — Oče!« O, kako srečna zmaga, ki jo je s pomočjo božje milosti izvojeval grešnik nad satanom in grehom, osvobodivši se njegove sužnosti! To blaženo spokornikovo občutje dopoveduje sv. Cerkev v začetku (introitu) današnje sv. maše s psalmistovimi besedami: »V svoji stiski sem Gospoda klical in uslišal je moj glas iz svojega svetišča. Naj te ljubim, Gospod, moja moč; Gospod, trdnjava

moja in moje pribežališče in moj osvoboditelj!»

Meseca marca 1863 je bil v štajerskem mestu Knittelfeldu misijon. Med udeleženci je bilo tudi dekle, ki je ime lo z nekim fantom grešno razmerje. Pa je slišala v pridigi o pokori, kako trden mora biti sklep poboljšanja, ako naj je pravi. »Rajše umreti kot grešiti,« je ponavljal misijonar. Beseda je z božjo milostjo dekletu segla v dušo. Izpovedala se je in tisto znanje razdrla. A mladenič je stregel nanjo ter jo na samem zalotil. Ona ga zavrne: »Rajše umrem, kot bi grešila!« On potegne nož ter ji jame groziti. A ona je stanovitno odgovorjvala: »Rajši umrem, kot bi grešila!« In res jo smrtno zabode, da se zgrudi na tla. Še dve uri je živela in med tem večkrat ponavljala: »Rajši umreti, kot grešiti!« Njen pogreb je bil kakor zmago slaven sprevod in ni bilo dvoma, da je njena duša že zmago slavno vnišla v nebesa. (Hattler — Linden.)

Nad vsakim grehom in nad katero si bodi grešno strastjo je resna pokora junak, da zmaga. Grešnik, kateri oburnuje nad zmago, meri to npravstveno nalogo po svoji slabosti, a ne vpošteva dovolj vsemogočne božje milosti. Apostol nam je porok, da »vse zmoremo v njem, ki nas krepeča«.

II.

To je da: enako velika, ali raje še večja naloga kot pred spreobrnjenjem čaka kristjana po spreobrnitvi: da namreč stanovitno zmaguje skušnjave ter raste k popolnosti v Kristusu. To veliko delo mora neprestano vršiti pokora z ljubeznijo združena — do srečne zvršitve v večnem življenju. Ta veličastni cilj si z neumornim navdušenjem obnavlja sv. Pavel ter spodbuja zanj sebe in vernike. »Vse sem izgubil,« govori Filipljanom (3, 8 ss), »in vse smatram za blato, da le Kristusa pridobim.... da spoznam njega in moč njegovega vstajenja in deležnost njegovega trpljenja in da bom podoben njegovi smrti in tako pridem v vstajenje od mrtvih.«

Ta isti cilj postavlja sv. Cerkev nam, zlasti za veliko noč, na katero nas začinja danes pripravljati. S pokoro posebno v štiridesetskem postu, naj se udeležimo Kristusovega trpljenja in njegove smrti, da za veliko noč z njim vstanemo zaenkrat k večji milosti in boljši čednosti, končno pa k večni slavi.

»Kar je za menoj, sem pozabil,« izjavlja apostol Filiplj. (3, 13), »in se iztegujem po tem, kar je pred menoj, in se želim doseči cilj: odločeno plačilo višnjega poklica božjega v Kristusu Jezusu.«

Sv. Cerkev, ki nas brez nehanja vzgaja k temu vse presegajočemu koncu, nas hoče obvarovati dvojne nesrečne zmote in prevare: da ne bi radi svoje šibkosti obnemogli, zato nas neprenekoma vodi k studentem krepilne milosti: a zopet nas svari, da ne bi si lahko miselno utajevali silne moči, ki jo še ima greh do nas, zato nas živo kliče, naj napnemo vse moči s smotrno pokoro. Kristus je sicer dal obilno odrešenje za ves svet in pripravil neizčrpen zaklad milosti, v kljub temu se greh in njega kraljestvo: strast in zmota, zapeljevanje in pohujšanje — nasproti posameznim vernikom uveljavlja s tako silo, da nas mora biti vedno strah za sedanje stanovitnost in končno zveličanje. Zato moramo »s strahom in trepetom delati za zveličanje (Fil. 2, 12) ter neprestano »čuti in moliti, da ne pademo v skušnjava.«

Kako nazorno slika sv. Pavel svojo pokoro in njen cili v danes prebranem listu! Svoj napor za zveličanje primerja z borbo športnih tekmovalcev. »Ne veste li, da tisti, kateri v tekališču teko, vsi sicer tečejo, pa le eden venec zmage dobi? Tako tecite, da ga dosežete!« To je: po vseh pravilih in zapovedih bogoljubnega krščanskega življenja. Med temi je na osnovno pravilo pokore. Apostol nadaljuje s primero športa: »Vsak, kateri se na premago skuša« kdor za prvenstvo ali celo za rekord tekmuje, »se vsega zdrži« se rodloži neverjetno tudi disciplini trenin«: in oni sicer, da trohljiv venec prejmo, mi pa netrohljivega.«

V vseh življenjskih dobah je človek

poklican, da dela s pokoro in ljubeznijo za svojo rast v Kristusu in za svoje zveličanje: ob vseh urah dneva hodi gospodar vinograda delavcev klicat. A najživeje se za vzvišeno nalogo navduši ne popačena mladost. Kdo ne pozna Janeza Krstnika in evangelista, Alojzija in Stanislava in stotin drugih mladeničev, ki so brezmadežno nedolžnost družili s samo strastjo pokore, ter so ono baš s to obvarovali? A nič manj vabljive niso postave mladih spokornikov: Savla, Avgušтина in toliko drugih. Sv. Avgustin, ki je tako velike reči izvršil za božje kraljestvo, je često ponavljal učencem: »Nihče, ki je krščen, naj se brez primerne pokore ne loči iz tega življenja!« Sam je v poslednji boleznj zopet in zopet molil spokorne psalme, prelivajoč obilo solzá.

Svetnikom ni bilo pokore nikoli dovolj. Te se ogibljejo le prevzetneži, kateri teže svojih grehov ne spoznajo; lakomiselneži, kateri se nevarnosti grehov ne zavedajo; lenuhi, kateri se truda pokore bojijo. Nam pa bodi resno mar zveličanja, zato radi delajmo pokoro, saj po njej upamo rešitve, kakor moli danes pri maši sv. Cerkev (collecta): »Milostno usliši, Te prosimo, Gospod, prošnje svojega ljudstva: naj bomo vsi, kateri po pravici za svoje grehe trpimo, zavoljo slave Tvojega imena usmiljeno oteti!«

II. predpostna nedelja.

Sejavci božje besede.

Ljubezniva je prilika današnjega evangelija, zlasti zato, ker nam je ni treba dosti razlagati. Razložil jo je Gospod sam.

Bilo je ob Genezareškem jezeru. Na obrežju se vzdigujejo skale pa tudi plodna polja vmes. Velika množica ljudi je bila tamkaj zbrana. Gospod Jezus pa je stopil v čoln, ukazal odpeljati nekoliko od brega in začel učiti množice v prilikah. Prvo je povedal priliko današnjega evangelija.

Sejavec je Bog, seme je božja beseda, njiva po kateri se seme seje, so pa ljudje.

Pa vendar, ali ni že ta njiva božja posejana, ali ni Kristus Gospod svoja zlata semena, svoje božje nauke posejal po naši zemlji? Da, ali svet se prenavlja, ljudstva pridejo in gredo, seme božje besede ima svoje sovražnike, zato je treba vedno in vedno znova sejati; zato je Gospod Jezus poslal svoje delavce-sejavce med svet.

Kdo pa so ti sejavci božje besede med nami.

Ti sejavci so: I. duhovniki v svojih duhovnijah. II. starši v svojih družinah.

I. Jezus Kristus je hodil po svoji domovini iz kraja v kraj, zbiral vernike okrog sebe in jih učil; izmed njih je zbral dvanajst apostolov, jim dal ključe nebeskega kraljestva in ukazal: »Pojdite in učite vse narode!« Glejte, to je učeča cerkev, to je papež in z njim združeni škofje. Od škofov poslani duhovniki pa kot njihovi namestniki še danes izvršujejo med nami to božje povelje: »Pojdite in učite vse narode!« Duhovnik je torej med vami sejavec božje besede. Vsak pridigar, od sv. cerkve postavljen, je sejavec božje besede. Tako tudi jaz stojim sedaj pred vami — sejavec, seme je božja beseda, ki jo oznanjam, njiva pa ste vi, predragi verniki. Toda, če je njiva pohojena, če je skalovita, če je s trnjem zarastla, je vsaka setev zastonj!

Nastane vprašanje, da li ste vi taka njiva, ali ne?

Ako pridige ne poslušate z dobrim in najboljšim srcem, vas smem šteti za tako njivo. Zakaj sem to rekel? Dobro srce — je dober namen, ki ga moramo imeti, ko v cerkev pridemo.

So pa ljudje, ki pridejo v cerkev samo iz neke navade, brez zavesti, da je pridiga sveta, za dušo koristna in za zveličanje potrebna reč.

Drugi pridejo za kratek čas. Kaj hočem doma delati, no, pa grem v cerkev, tam je večja družba in zato večja zabava.

Nekaterim ni toliko za pridigo in sv. mašo, pač pa zato, da se postavijo, morda s svojo obleko, ali lepoto, ali denarjem.

Zopet drugi pridejo semkaj bolj iz sile, kakor iz potrebe. V cerkev jih mor- da ni prignal strah božji, pač pa človeški, oče, mati ali Bog ve kdo.

So tudi taki, ki pridejo semkaj vsi za- mišljeni, zatopljeni v posvetne skrbi in misli, zato malo poslušajo in božja be- seda gre mimo njih brez sadu.

Dobe se tudi, kateri vse opomine, vse nauke na druge obračajo in nikoli nase.

Še slabši so pa tisti, ki pridige ne po- slušajo, kakor da so to že stokrat slišali, ali pa kakor, da bi bili že preveč po- učeni, da bi jih še kdo smel učiti ali opo- minjati.

O tistih, ki se love samo za besedami in kretnjami pridigarja, sploh ne go- vorim.

Glejte, predragi v Gospodu, sejavec je tu, seme je tu, a ljudje, ki ne pridejo k pridigi z najboljšim namenom, so le trnje in osat ter suša na prodnati zemlji. Sejavec je tu — seme je tu — a onih, ki bi seme sprejeli — teh ni! Odtod, čujte, je ta čudna prikazen, da se toliko bo- žjega semena poseje — toliko pridiga — žetve pa tako malo, tako malo! Da sprej- memo božjo besedo, nam je treba do- brega srca, dobrega namena, nam je tre- ba tiste velike zavesti, ki nas prepričuje, da duhovnik na prižnici ne oznanja sebe, ampak Jezusa Kristusa Gospoda našega edinega, ki nas je odrešil ter sedi na desnici Boga, Očeta vsemogočnega ter bo prišel nekoč soditi žive in mrtve. Treba nam je stalne zavesti, ki naj pre- šine vse naše življenje, da je Kristus Gospod, edina naša pot, resnica in živ- ljenje.

S to zavestjo v srcu bomo tudi besedo božjo vestno sprejemali.

S to zavestjo v srcu se bomo tudi lažje otresli posvetnih skrbi in misli med pri- digo in v cerkvi sploh. Kadar stopiš v cerkev, spomni se, da je Bog ukazal Mojzesu sezuti svoje čevlje, preden se je približal gorečemu grmu, da bi poslu- šal Boga svojega Gospoda.

Tvoji čevlji so posvetnost — z njo ne hodi v cerkev, sezuj jo s sebe kakor Mojzes svoje čevlje pred gorečim gr-

mom, obleci pa dobro volje in zavest, ki ti povesta, da je svet kraj, na katerem stojiš in sveta beseda, katero poslušáš.

Ne bodimo podobni oskrbniku Fe- liksu, ki je hotel iz radovednosti poslu- šati apostola Pavla, a je bilo njegovo srce vdano posvetnosti. »Ko pa je Pavel go- voril o pravičnosti in čistosti in o pri- hodnji sodbi, se je Feliks prestrašil in odgovoril: Za sedaj pojdi; ob prigod- nem času pa te bom dal poklicati.« (D. ap. 24, 21—26). Podobni bodimo Mariji iz Betanije, ki je sedla k Jezusovim no- gam in poslušala njegovo besedo. O njej je rekel Jezus takole: »Marija je izvolila najboljši del, ki se ji ne bo odvzel« (Lk 10; 42).

* * *

II. Slišali smo do zdaj, da imajo duhov- niki župnijo za svojo njivo, na kateri sejejo seme božje besede in so tako ne- kakšni duševni sejavci in gospodarji svoje duhovnije — njive. Poznam pa še neko manjšo duhovnijo ali njivo, ki ima tudi svojega sejavca = gospodarja. Kje je neki ta mala njiva, kdo je neki tam sejavec = gospodar? Ta njiva je vajina družina, oče in mati; sejavca = gospo- darja sta pa vidva. Sejavci božje besede so starši — njiva so otroci!

Prosim vas, bodite pametni sejavci!

Pameten sejavec ima svojo njivo rad blizu svojega doma, da jo laže obdeluje, vidi in brani. Tako skrbi tudi za svojo duhovno setev, za svoje otroke, da jih boš imel, po možnosti seveda, vedno blizu doma pred očmi: Tako jih boš lažje učil, branil in vzgajal.

Če ima pameten gospodar svojo njivo ob prometnem potu, ali ob pašniku, jo ogradi, da jo tako zavaruje zoper po- škodbo. Tako tudi starši ne pustite svo- jih otrok pohajati brez nadzorstva, po- tepati se po cestah in tujih nezanesljivih hišah. Skrbi, da bo tvoj otrok doma in na potu v tuji hiši in povsod v dobrih rokah, takorekoč ograjen pred vsemi ne- varnostmi, kakor tvoja žitna njiva.

Pameten sejavec seje o pravem času. Ako je setev prepozna, sta trud in seme zavržena. Tudi mladina se mora pouče-

vati o pravem času. Boljše je zgodaj, nego prepozno! Mlado drevo se upogne, staro se zlomi. Vidiš, tako je treba tudi otroke na vse zgodaj učiti Boga spoznavati in moliti ter k dobremu navajati. Otroka je treba v nežni mladosti utrditi za poznejše boje. Takrat je ura sejanja, ko je dete sprejemljivo za vse dobre in blage nauke, ko še tako rado in zaupno moli, ko z veseljem in rado v cerkev hodi.

Pameten sejavec tudi ve, da ima vsaka setev tudi sovražnike. Raznovrstni ptiči, domači in tuji, ter razne druge živali često škodujejo setvi. Tako tudi tvoji domači setvi, dobri vzgoji otrok, škodujejo različni pohujšljivci, čestokrat že starejši bratje in sestre, posebno pa tuja slaba tovarišija. Ena beseda, eno dejanje in vse dobro seme je uničeno! Na žitno njivo postaviš moža iz slame — strašilo in ptice škodljivke se ga boje. V svoji hiši bodi ti tako strašilo vsem pohujšljivcem svoje dece!

Vsako dobro seme pa ima poleg zunanjih tudi notranje sovražnike. Zarede se v semenu kaj rade različne glivice, ki uničijo semensko kal. Taka golazen v človeškem srcu so strasti, ki v otroku rade zadušijo vse seme božje besede. Vsak človek je k slabemu nagnjen, tako tudi tvoj otrok. Zato moraš vse slabe lastnosti na otroku grajati. Napredovati, sam pa z lepim zgledom pravo pot kazati. Vse to pa ni zadosti! Najboljše zdravilo za to človeško notranjo bolezen sta sv. spoved in sv. obhajilo. Črva, ki gloje korenine dobre setve, more popolnoma zadušiti le kruh nebeški. Zato pošiljaj otroke pogosto k mizi Gospodovi!

Vendar sejavci božji, jaz in vi vsi, zapomnimo si o koncu eno resnico. Ves naš trud je zastonj, če Bog svojega blagoslova ne da. Slomšek pravi:

*Naše delo je prazno zares
brez božjega žegna z nebes.*

Zato pa vsi brez izjeme moramo prvič moliti, drugič moliti in tretjič ... moliti.

Tako, dragi verniki, spoznali smo danes, kdo je sejavec božje besede. Duhovnik za svojo župnijo, starši za svoje družine. Vi bodite meni razorana njiva, ki božjo besedo sprejema in plodi, sami pa bodite svoje njive pametni sejavci.

Jaz sem duhovni oče te župnije, vi ste očetje in matere svojih družin, držimo skupaj, delajmo skupaj za božje kraljestvo na zemlji in naše seme bo obrodilo stoteren sad. Amen.

III. predpostna nedelja.

† Ciril Metod Vuga:

Strah pred ljudmi.

»Tisti, ki so pred njim šli, so ga svari-
rili, naj molči. On pa je vpil še bolj.«

Predragi kristjani! Slepec se ne zmeni za svet, če tudi ga napadajo in mu ukazujejo, naj molči, naj bo vendarle tih. »On je vpil še bolj.«

Prav imaš, ubogi slepec, le kriči, le vpij, če tudi te nekateri med ljudmi zmerjajo in te silijo, da molči. Kaj bi se brigal za to! Saj oni te vendar ne morejo rešiti tvoje nesreče, ki te sili, da moraš beračiti, oni vendar ne morejo storiti, da bi zopet spregledal. Le kriči: »Jezus, sin Davidov, usmili se me!« Le pri njem je tvoje ozdravljenje, le pri njem je tvoja rešitev. Ne nehaj klicati ga na pomoč, naj tudi cel svet čez te zabavlja!

»In on je vpil še bolj.«

Glejte, predragi, Jezusu je ugajala ta njegova neustrašenost in stanovitnost, ki se ni dala omajati po nobeni grožnji, s svojo vsemogočno besedo je dal slepcu to, za kar ga je prosil, dal mu je, da je s svojimi očmi zopet videl.

Ljubi moji, na vzgledu tega slepca učite se tudi vi premagovati strah pred ljudmi. Strah pred ljudmi je, ki vam dostikrat brani, da si ne upate jasno in popolnoma pokazati in izvrševati krščanskih dolžnosti. Koliko dobrega se je opustilo zaradi zabavljanja ljudi, iz strahu pred ljudmi?

Zato vam kličem: premagajte ta strah pred ljudmi! Ne brigajte se za govornice hudobnih jezikov! Pustite jih, naj govorijo, kar hočejo in ne odstopite zaradi njih niti za ped od poti krščanskega življenja! Kako srečni boste, če to storite!

Veliko greha bo manj in vi sami boste bolj utrjeni v krščanskih čednostih!

Strah pred ljudmi! Koliko zla je že napravil na svetu! Da to spoznate, pogledajte le nekoliko na trpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa!

Farizeji in veliki duhovni judovski so večkrat skušali po svojih privržencih Jezusa ujeti. A več nego enkrat so se ti vrzeli, ne da bi bili kaj opravili. Vzvišena beseda Jezusa Kristusa jih je tako premagala, da so svojim predstojnikom doma naznanili: »Še nikoli ni kak človek tako govoril, kakor ta človek!« Zaradi teh besed so judovski duhovni sumili, da so morebiti njih lastni služabniki skrivni učenci Gospodovi in zato so jim rekli: »Ali ste tudi vi zapeljani?«

Slednjič se je njih delo posrečilo. Hlapci so pripeljali Jezusa z Olske gore v mesto v hišo Kajfeževo. Med hlapci je bil tudi eden, kateremu je bil Peter uho odsekal, pa mu ga je Kristus zopet čudežno ozdravil. To je bilo velikemu duhovnu znano in zato je lahko iznova sumil, da bo ta ali oni hlapec radi tega Jezusu, če ne radi vere pa radi dobrote, vdan. Kaj so storili hlapci, da bi sum odvrnili od sebe? Kaj so storili, da bi dokazali, da nimajo z Jezusom nič opraviti? Prvi udarec pred velikim duhovnikom je dal Kristusu hlapec in prav so rodnik tistega hlapca, kateremu je Jezus uho ozdravil, je na dvorišču izdal Petra. In kaj se vam zdi, prijatelji moji, zakaj so ti hlapci kazali tako mržnjo proti Jezusu? Zakaj? Zato, ker so se bali zameriti se svojim gospodarjem. »Če ne po-kažemo sovraštva proti Jezusu, bodo morda mislili, da na skrivnem z njim držimo,« so mislili.

Vprašam vas, ali ne ravna jo tako sramotno tudi tisti kristjani, ki bijejo svojega Zveličarja v obraz, to se pravi, ki grešijo zato, da bi ljudem všeč?

Pa to ni še vse. Še hujša krivica se je zgodila nad Jezusom zaradi strahu pred ljudmi. Poncij Pilat je jasno spoznal, da je Jezus Kristus nedolžen, da ga Judje tožijo po krivici, in zato je vse poskušal, da bi ga rešil. Da bi vsemu svetu pokazal, kako sveta mu je pravičnost, je sklenil, da Jezusa izpusti. — Pa kaj je storila besna judovska druhal? Začela je hrumeti in kričati: »Če tega izpustiš, tedaj nisi prijatelj cesarjev!« — In te besede so zmajale Pilata, zagovornik pravice je postal izdajalec pravičnosti, odprl je svoja usta — in Kristusa obsodil k smrti!

Kako žalostno in kako čudno! Drugače je bil Poncij Pilat v svojih sklepih neupogljiv, neizprosni. Ko so namreč pozneje farizeji zahtevali od njega, naj spremeni na križu napis: »Jezus Nazareški, kralj judovski,« — tedaj se jim je zoperstavil; in naj so še tako silili vanj, on jim je odločno odgovarjal: »Kar sem zapisal, sem zapisal!« in ni se vdal. — Čudno to! Zakaj se prej ni bal, Kristusa po krivici obsoditi k smrti, zdaj se pa brani, spremeniti napis, kar bi ne bila nobena krivica? — Prej so mu Judje grozili s cesarjem; »če tega izpustiš, tedaj nisi prijatelj cesarjev!« To ga je splašilo, da bi se zameril cesarju, in zato se jim je vdal, da je nedolžnega Jezusa obsodil k smrti. Ker mu pa pri napisu na križu niso nič grozili, zato je ostal trden! — O strah pred ljudmi! Kake krivice izvršuješ celo nad Najsvetejšim!

Zdaj se obračam do tebe, predragi kristjan, in te vprašam: Če je strah pred ljudmi, ki je nedolžnega Jezusa treščil v obraz in ga po krivici obsodil k najsramotnejši smrti — ali se boš ti potem ravnal po strahu pred ljudmi? Ali se boš odpovedal pobožnostim sv. vere in se vdal grehu zaradi ljudi, zato, da bi se ljudem ne zameril? Če tako misliš, če hočeš gledati le na to, kar svetu ugaja, potem le vrzi od sebe vsako čednost in daj srce pregrehi v naročje. Zakaj vse mu, kar boš dobrega in pobožnega storil, vsemu se bo svet smejal, vse ti bodo ljudje ometali z blatom. Če večkrat prejmeš svete zakramente, porečejo, da si

hinavec. Če se ne potepaš okoli in si rajši doma, porečejo, da si čudak. Če manj piješ, nego drugi, porečejo, da si skopuh in stiskač. Če drugemu razžaljenje odpustiš, rečejo, da si šema in bojazljivec. — Ali bomo ta in druga dela pobožnosti opustili zato, ker se strupeni jeziki norčujejo iz njih? Nikakor ne! Ti udariš Kristusa vnovič v obraz, ti ga vnovič križaš, če privoliš v greh iz strahu pred ljudmi; če opuščas to, kar ukazuje Kristus in delaš to, kar hvali svet.

Luna ne spremeni svojega potu, četudi psi nanjo lajajo. V starih cerkvah se dobe tupatam slike svetnikov še iz prastarih časov, ki niso Bog ve kaj umetno narejene. Obraz je popačen, telo nerodno, postava grda; kdo ve kak mojster skaza je mazal okoli njih? Pa ali ti svetniki nehajo biti svetniki, zato ker so te njih podobe tako slabo napravljene?

Ne! Tako tudi pošten kristjan ne neha biti pošten kristjan, četudi ga hudobni jeziki delajo slabega in ga slikajo z najgršimi barvami. Ne pozabimo besed sv. Frančiška, ki je rekel: »Vsak človek je toliko vreden, kolikor je pred Bogom vreden!«

Pa porečeš, to je vendar hudo, da je človek od drugih zmiraj pikan in zbadan in zaničevan. Res je to hudo in to tudi boli pošteno dušo. Pa, ali je mogoče tej bolečini se odtegniti! Svet je bil zmiraj tak, in takšen je in takšen ostane, da namreč zaničuje in preganja dobre in pobožne ljudi. Ko so šli Izraelci iz Egipta, iz te brezverske dežele v obljubljeni deželi, so se morali na poti v obljubljeni deželi zmiraj vojskovati s sovražnimi narodi, z Egipčani, z Amoniti in Amalekiti. In še, ko so že prišli na mejo obljubljeni dežele in celo pred zidovi jeruzalemskega mesta, so imeli še boje s Kananiti in Jebuziti. — In tako je v vseh časih. Bodi kateregakoli spola in stanu, ti, pozemeljski romar, ki si zapustil kraj brezvercev in hitiš naprej v obljubljeni deželi nebeško, na poti v nebeški Jeruzalem prežijo sovražniki povsod na tebe, da te ranijo s svojimi

strupenimi jeziki! In pismo pravi: »Brezbožneži sovražijo tiste, ki so na pravi poti!« Zakaj neki to? Zato, ker življenje pravičnih sramoti življenje brezbožnežev! Življenje pravičnih jih zbada, ker stoji pred njimi kakor živo očitane njih pregrešnosti, in to jih jezi in zato jih sovražijo! Ne morejo ljubiti na bližnjem, kar delajo oni ravno nasprotno! — O velblodu ali kameli se pripoveduje, če pride do čiste vode, da jo z nogami poprej skali, preden pije; kamela namreč da se boji, videti v čisti vodi svojo grdo podobo. — Kaj se torej tako bojiš zaničevanja ljudi, preljubi kristjan! Glej, tvoji zasmehovalci nočejo videti le svoje lastne pregrešnosti in ostudnosti! — Misli na to, kar je rekel sv. apostol Pavel: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti z Jezusom Kristusom, bodo preganjanije trpeli.«

Kako dolgo pa boš prenašal to trpljenje? Ali vekomaj? Ne! Prišel bo dan, tisti dan, o katerem pravi sv. pismo: »Pravični bodo poveličani stali pred obličjem svojih preganjalcev.« Kako velika bo takrat tvoja čast, kako veliko tvoje veselje!

Nehote se človek tukaj spomni na Noeta in njegovo barko. Če je bil kdo zaničevan, je bil Noe zaničevan in zasmehovan. Noe je živel med ljudstvom, katerega grehi in hudobije so vpile do nebes za maščevanje. Noe pa je bil pravičen mož in je storil vse, karkoli mu je Bog zapovedal. Zato je dosegel milost pri Bogu, da mu je bilo dano že naprej videti stvari, katerih svet ni slutil, do godke polne gorjā in groze. Na božje povelje je tesal barko in je obenem naznanjal sodbo božjo, ki ima kmalu na svet priti. V začetku je to ljudi morda presunilo in pretreslo; ko je pa več let prešlo in se Noetovo prerokovanje ni izpolnilo, tedaj pa — ubogi Noe — tedaj se je cela ploha posmehovanja in norčevanja nanj vsula. In to je dolgo trajalo. Ko so se pa otvorile nebeške zatvornice in je kakor iz škafa lilo 40 dni in 40 noči, in ko so hkrati iz zemlje udarjale vode od vseh strani, ko je voda nagloma

rastla in vse pred sabo podirala, tedaj se je pa zaničevanje spremenilo v bridko žalovanje in klicanje na pomoč. In ko je slednjič utihnil zadnji klic v tem strašnem potopu, tedaj je povsod bilo vse mrtvo, povsod le — morje brez kraja! — Samo Noetova barka, ki so jo vode dvignile in so jo angeli božji varovali, je mirno plavala nad vodami, in Noe je bil rešen smrti, on je slavil zmagošlavje nad smrtjo. Če bi ne bil svet mož, bi bil zdaj lako z bogatimi obrestmi povračeval svojim posmehljivcem njih zaničevanje.

Ta prizor, samo še veliko strašnejši, se bo ponovil še enkrat, in sicer na dan poslednje sodbe. Zdaj se ljudje smejejo tvoji pobožnosti, tvoji sramežljivosti itd., in pravijo, da si prismojen, da si »nazaj«. Pa pride dan, ko se bo to spremenilo in obrnilo. Kakor je Noe, v barki dobro spravljen, poslušal kričanje tistih, ki so se potapljali, in s hvaležnostjo do Boga gledal na srdito morje, tako boš enkrat tudi ti, krščanska duša, dobro spravljen na v Jezusovem srcu, poslušala jok in škripanje z zobmi tistih, ki bodo padali v pekel, gledala boš na ognjeno morje, ki jih bo požiralo.

Ali te ta misel, ali te to upanje ne bo potrdilo, da ostaneš stanoviten! Pusti jih, naj govore, pusti jih, naj zabavljajo! Enkrat bodo iz peklenškega prepada gledali v nebeške prostore, tam bodo videli zveličane in govorili bodo z besedami sv. pisma: »To so oni, ki smo jih nekdanj zasmehovali in zaničevali! Mi nespametni, smo imeli njih življenje za neumnost in njih konec za sramoto. Glejte, zdaj so prištet med otroke božje in njih delež je med svetniki!«

Zato pa, kristjan, bodi srečen, ne boj se ljudi, stoj trdno! Ker ti je določeno, da se moraš na svetu vojskovati in trpeti, kakor so se vojskovali in trpeli svetniki, zato oboroži se s potrpežljivostjo.

Da potrpežljivosti ti je treba združene z odločnostjo!

Ko je sv. Brigiti umrl njen mož, tedaj je celo premoženje razdala med uboge. Čeprav je bila plemenitega stanu, se je

revno oblačila ter revežem in bolnikom stregla in noč in dan z molitvami in dobrimi deli Bogu služila. Zaradi tega so jo njene sovrstnice hudo napadale, pa tudi nižje ljudstvo jo je zaničevalo. Kaj pa je svetnica storila proti tolikim napadom od vseh strani?

Tako le je vedno odgovarjala: »Zaradi vas nisem začela, zaradi vas tudi ne bom končala!«

Ravno tako, kakor slepec v današnjem evangelju.

To priporočam tudi tebi, predragi kristjan! Če te hudobni jeziki napadajo in zaničujejo, pusti jih, naj govore in klepetajo, ti veseli se v svojem srcu in reci: »Zaradi vas nisem začel, zaradi vas tudi ne bom končal!«

Bodi podoben slepcu iz današnjega evangelija, o katerem smo slišali: »In on je vpil še bolj!« Amen.

I. postna nedelja.

O postu in postnem času.

(Razprava po P. Scherer-ju, Bibliothek für Prediger II 172.)

Postiti se najsplošneje pomeni: zdržati se vsega, kar prijetno draži čute, zlasti pa se zdržati jedi in pijače. Da, katekizem šteje k postu vsa dela pokore, mrtvenja in zatajevanja. Zakaj trem osnovnim grešljivostim, ki so »poželenje oči, poželenje mesa in napuh življenja«, se postavljajo tri vrste dobrih del: molitev, post in miloščina. Zato sveti očetje pogosto in krepko govore o »jejunare a vitiis« (držati post od grešnih navad) kot o najodličnejšem postu.

Komur je pa resno mar, da bi se priboril k popolnosti, bo vprav spokorni zdržljivosti od užitkov dajal važno mesto; zakaj če se je že prvi odpad od Boga zgodil s pregrešnim užitkom, ali ni čisto naravno, da se mu zopet bližamo z odpovedjo nasladju? Kjer je pokvara prvo napadla in se najbolj razpasla, tam je tudi najbolj treba obnove; tam, kjer se je krivda začela in je najhuje rasla, je

tudi klic po zadoščenju najglasnejši. To misel so že Judi in pagani razločno ali le nejasno sluteč spoznali ter so posvetili post v bogoslužno delo; modrijani pa so ga smatrali za vajo, ki prija duhu in telesu.

Mozesov post Ex. 34, 28, Deut. 9, 9; Samuelove matere 1 Kr. 1, 7; Davidov 2 Kr. 1, 7; in sicer ps. 118, 25; Tob. 3, 12; 12, 8; Jud. 8, 6; Dan. 9, 3. Strogo so se postili nazirejci, med katerimi je najznamenitejši Janez Krstnik (Mark 1, 6).

A šele krščanstvo je post v njegovem pomenu najgloblje doumelo ter ga najpopolneje uporabilo. Jezus se je s 40-danskim postom posvetil za javno učenje, je razodel učencem moč posta (Mt 17, 20) in njega pravi način, ko jih svari pred farizejskim izpridkom (Mt 6, 16 ss.); napoveduje, da se bodo tudi učenci postili, kadar jim bo ženin vzeti (Mt 9, 15). In res so tudi apostoli vernikom post priporočali (2 Kor 6, 5) ter se sami često postili, zlasti ob važnih opravilih (2 Kor 11, 27; Ap. dela 13, 2, 3; 14, 22). Kaj čuda torej, da so se te svete vaje, čim se je krščanstvo v narodih ukoreninilo, nasploh goreče oprijeli. Že sv. Polikarp opominja Filipljane, naj »bodo trezni v molitvi in naj se silijo k postu«, da se bodo lažje ustavljali skušnjavam. Dà, kar je cerkvenih očetov in učiteljev, toliko je prič o vnemi za post pri prvih kristjanih, zlasti pri mučencih in puščavnikih. Ako je tedaj Cerkev polagoma izdala določne odredbe o postu, ni nič novega vpeljala, marveč je le mnogoštevilne lepe cvetke, ki jih je bil vrt božji že iz svoje plodovitosti obrodil, povila v lepo urejen venec.

Zlasti si prizadeva Cerkev, da bi v postnem času vernike nagnila k vnemu, bogoljubnemu postenju. Evangelij na pepelnico svari pred hinavščino, tisti od prve postne nedelje kaže na Jezusov

zgled. List na pepelnico (Joel 2, 12 ss.) podaje najčvrstejše spodbude.

Postni čas je čas resnobe in pokore. Zveličar se nam ne javlja več kot ljubeznivo dete, ampak stoji pred nami v visokosti in resnobi moške dobe. Njegovu življenju se mu poznajo. Njegovo delo je raslo iz dneva v dan in stoji kot velikanski spomenik pred očmi vse judovske dežele. A zbudil je tudi zagrizen odpor sovražnikov.

Pomlad se je smehljala v deželi, ko je šel Jezus, prchitevajoč učence, pred veliko nočjo v Jeruzalem. Palme so mu cvele ob potu; na cvetno nedeljo so se mu usipale njih veje pod noge, ko je imel slovesen kraljevski vhod v mesto; na veliki petek mu je dala palma trame za križ, da so nanj v smrt razpeli zavrženega Kralja.

To je občutje svetega postnega časa. In kristjani, ki jim je najslajše opravilo, da doživljajo Gospodove skrivnosti, voljno in rado gredo za njim, če ne v smrt, pa vsaj »v tabor krščanskega vojevanja«, kakor značilno pravi o postu sv. Cerkev. Res je post kakor velika, izredna vojna in orožna vaja, ki naj amado krščanskih vojakov znova izuri k ročnosti in spretnosti krščanskega življenja. Vsa pobožna dela te dobe: množena molitev, več božje besede, predpisani post in dolžni prejem sv. sakramentov, že po naravi poživljajo krščansko življenje, budé veselje in pripravnost zanje. Tako pripravlja Cerkev v svojem naročju vstajenje in življenje, kakor zunaj priroda s svojim tihim in tajnim snovanjem iz smrti budi pomlad in blagoslov poletja, in kakor je sam Zveličar dal, da je iz križa, iz orodja in znamenja smrti, vzšlo njemu in nam novo življenje. Qua vita mortem per tulit et morte vitam protulit.

Zbornik svečnikov sv. Pavla

Izhaja mesečno s homiletično prilogo „Verbum Dei“

Uredništvo: *Stanko Stanič, kurat*, Piedimonte del Calvario (Gorizia).

Uprava: *Tipografia Cattolica*, Gorizia - Riva Piazzutta 18.

Naročnina: *Za Italijo* je naročnina vključena

v udnini „Zbora svečnikov“, ki znaša 25 lir letno. Udnino pošljite na blagajnika, *Mons. Anton Berlot*, stolni kanonik, Gorizia, Via Dreossi 17. ali pa na upravo „Zbornika“. *Za inozemstvo:* stane „Zbornik“ 20 lir — 60 Din. — 8 šilingov. Poštno-ček. račun Trst št. 11/1714, Ljubljana 20.441, Wien 60.107.

V KRISTUSOVI ŠOLI

PRVI ZVEZEK:

MALA SKRIVNOST

VSEBINA: Predgovor - Navodilo za ta tečaj—1. poglavje: Žari naj v srcu, žari naj v roki!—2. poglavje: Mala skrivnost notranjega življenja.—3. poglavje: Mala skrivnost vtisnjena z ognjenimi črkami.—4. poglavje: Kako so se nekateri naučili male skrivnosti.—5. poglavje: Krepka beseda, mala skrivnost hudo skušanih in zelo zaposlenih.—6. poglavje: Tolažba v hudih skušnjavah.—7. poglavje: Mala skrivnost na različnih stopnjah notranjega življenja.—8. poglavje: Mala skrivnost postane velika.—9. poglavje: Velika skrivnost in njeno delovanje v dušah.— Dodatek.

SLOVENCEM PRIREDIL

O. HERMAN VODENIK

REF. CISTERCIJAN

NEMŠKI SPISAL

O. KASIJAN KARG

KAP. REDA

Ta knjižica na poseben način uvaja v duhovno življenje ljudi, ki živijo med svetom, preproste in naobrazene, starejše in mlade. Obsega 72 strani. Cena 2 liri. Naročite v KATOLIŠKI KNJIGARNI v Gorici

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI“

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist

za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev

v Gorici

ulica Morelli štey. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

JOSIPINA PODGORNIK

RESTAVRACIJA CENTRAL

v GORICI, CORSO VERDI 32

Se priporoča p. t. rojakom. — — —

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin,

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Moderna trrdka

in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN

GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane
cerkvene predmete, kakor: svečnike,
svetilke, kelihe, monštrance, srebrne in
kovinaste itd. Popravljajo se že
rabljeni predmeti s pozlačevanjem in
posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cene brez konkurence.